

# SAKSPAPIR

| Saksnr | Utval         | Type | Dato       |
|--------|---------------|------|------------|
| 003/23 | Formannskapet | PS   | 11.01.2023 |
| 005/23 | Ungdomsråd    | PS   | 09.01.2023 |

| Saksbehandlar              | ArkivsakID |
|----------------------------|------------|
| Linda Judith Svidal Nordås | 20/2919    |

## Førespurnad om busetting av flyktningar 2023

### Vedlegg:

Anmodning om bosetting 2023 - Osterøy kommune

#### Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

1. Osterøy kommune busett 60 flyktningar i 2023. Familiesameinte er ikkje ein del av dette talet.
2. Osterøy kommune fortsett å inngå AMOT avtaler med flyktningar som har familie, eller andre nære, som er busett i kommunen, forutsett at dei kan bu i same husvære i perioden dei er omfatta av ordninga.
3. Osterøy kommune ber Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDI) sende ny førespurnad om det blir aktuelt å auke tal plassar i 2023.

## Formannskapet - 003/23

### FS - behandling:

#### AVRØYSTING:

Samrøystes vedteke

### FS - vedtak:

1. Osterøy kommune busett 60 flyktningar i 2023. Familiesameinte er ikkje ein del av dette talet.
2. Osterøy kommune fortsett å inngå AMOT avtaler med flyktningar som har familie, eller andre nære, som er busett i kommunen, forutsett at dei kan bu i same husvære i perioden dei er omfatta av ordninga.
3. Osterøy kommune ber Integrerings- og mangfaldsdirektoratet (IMDI) sende ny førespurnad om det blir aktuelt å auke tal plassar i 2023.

### Saksopplysningar:

**Saksopplysningar:**

Integrerings- og mangfaldsdirektoratet har sendt ut brev med føringar for kva som skal svarast ut i vedtaket. Brevet ligg vedlagt saksframlegget. I tillegg ynskjer rådmannen at Heradsstyret gjer vedtak om korleis ein lokalt skal forholde seg til søknader om AMOT.

Osterøy kommune har busett flyktningar sidan 2014. Normalt har vi blitt bedt om å busette 10 personar per år, men grunna reiserestriksjonar vart det færre enn dette i pandemiåra 2020 og 2021.

Krigen i Ukraina har medført at behovet for busetting av flyktningar har blitt mykje større. I 2022 busette vi 65 personar, av disse bur 63 framleis i kommunen.

AMOT står for Alternativ Mottaksplassering. Dette handlar om at personar som har søkt beskyttelse, men ikkje fått det innvilga, kan bu i eit ordinært husvære i ein kommune der ein har kjente. Disse vil vanligvis fortsette å bu i vår kommune når beskyttelsen er innvilga. Ordninga er mest aktuell for dei som har familie i kommunen, eventuelt andre nære dei ynskjer å bu saman med over tid. I 2022 har Osterøy kommune inngått avtale om AMOT for mellom 5 og 10 personar, og erfaringane er positive med ordninga. Vi har dessverre ikkje mogelegheit til å ordne egne bustader til dei som søker AMOT, dei må bu hos sine egne i perioden sjølv om det kan bli trangt.

Osterøy kommune er per i dag veldig usikker på om det er mogeleg å finne bustader for 60 flyktningar i 2023. Dette gjer det krevjande å sette av ekstra plassar til busetting allereie no. Rådmannen vurderer difor at det er mest hensiktsmessig å be Integrerings- og mangfaldsdirektoratet om å sende ny anmodning om det blir nødvendig å auke busettingskapasiteten i 2023.

Det er store kommunale apparat som vert sett i gang når flyktningar skal busettast og lovkrav skal møttast. At tilskota kan forsvinne på dagen, er det som gjer det krevjande å halde opp høg busettingskapasitet. Større grad av stabilitet gjer at ein kan tilby meir langsiktige stillingar, og ein kan sette i gang med fleire prosjekt for å auke tilgang på bustader. Det er ikkje ynskjeleg at tiltak gjennom Husbanken vert øyremerka flyktningar. I yste konsekvens kan det bety at kommunale bustader står tomme fordi ein ikkje har flyktningstatus, noko som kan opplevast som diskriminerande for andre grupper med behov for kommunale bustader.

**Bakgrunn**

Når førespurnaden om busetting vart sendt til kommunen 25. november, vart det nasjonale estimatet for busetting i 2023 35 000. Osterøy kommune er bedt om busette 60. Nye prognoser i desember estimerer at behovet er 40 000. Dette talet vil ein måtte rekne med endrar seg i heile 2023.

Vi ventar å busette flest frå Ukraina, som i 2022. Ein må likevel rekne med at det vil komme fordelingar frå andre land. Det er ikkje mogeleg å påverke dette i vedtaket, jamfør vedlagte førespurnadsbrev, punkt 3.

**Vurdering***Bustad*

I 2022 busette vi ved hjelp av allereie eksisterande kommunale bustader, samt innleigde einingar. Rådmannen vurderer at det kan bli krevjande å busette ytterlegare 60 på ein allereie stram leigemarknad. Å bu handlar om å få kvardagen til å gå opp. Osterøy har mange sideveggar, og det kan bli nødvendig å busette på lite hensiktsmessige stader for å sikre alle eit tak over hovudet. Dette kan medføre at dei får store utfordringar med å få kvardagen sin til å gå opp, med dei konsekvensane det kan få. Samtidig er dette ein situasjon som er lik over heile Norge, og rådmannen vurderer at det ikkje kan brukast som eit argument mot busetting i Osterøy kommune.

Det er ikkje satt av ekstraordinære investeringsmidlar på budsjettet til kjøp av bustader i 2023. Rådmannen kjem tilbake med eiga sak om arbeidet viser at det blir nødvendig for å sikre tilgang på nok bustader for alle som har rett til dette.

#### *Barnehage*

Det er utfordrande å få kombinasjonen mellom barnehageplassar og eigna bustader for barnefamiliar til å gå opp. I 2023 bør vi forsøke å busette familiar med barn i barnehagealder i Fotlandsvåg og i Haus, då det er her det er best kapasitet i barnehagane. Samtidig veit vi at når familiane blir fordelt, ofte med kort frist før ønska busettingsdato, blir det prioritert å få dei i hus der det er mogeleg.

#### *Skule*

Det er oppretta introduksjonsklasse i Norsk på Osterøy ungdomsskule for 3. til 10. trinn. Her det tilsett koordinator, morsmålsassistent og lærar.

#### *Helsestasjonen*

Helsestasjonen aukar med ei stilling, etter å ha vore bemanna opp med 0,5 stillingar i 2022. I tillegg til dei arbeidsoppgåvene dei har gjort mot gruppa i fleire år (vaksineprogrammet, grunnleggande fysisk helseundersøking), vil dei frå 2023 ta over kartlegging av psykisk helse basert på dei rutinane og det arbeidet Rus- og psykiatritenesta har utført i 2022. Fordelen med denne endringa, er at ein tidlegare kan fange opp risikofamiliar. Vert det behov for behandling av vaksne, skal disse meldast til psykiatritenesta på lik linje med alle andre innbyggjarar.

#### *Barne- og familieteamet og barnevernet*

Er styrka med midlar for å kunne gjennomføre førebyggjande arbeid i tråd med lovkrav i introduksjonsprogrammet, samt å kunne følgje opp saker som eventuelt kjem.

#### *NAV*

NAV aukar opp med ei til to stillingar i 2023, der formålet er å sikre praksisretta løp for dei som har godkjent utdanning, samt skal ein finne eigna praksisplassar for å kvalifisere seg for vidare arbeid. Ein ventar òg auka behov etter Lov om sosiale tenester, og ein må styrke eininga for å få forsvarleg saksbehandling.

NAV Osterøy har i tillegg til disse ei fast stilling til arbeidet.

#### *Frivillighet, idrett og kultur*

Delar av integreringsmidlane går til stillingane knytt til frivillig- og utstyrssentralen, og noko til idrett og kultur frå og med 2023. Det målretta arbeidet for å auke deltaking i fritidsaktivitetar for både barn og vaksne må difor styrkast.

#### *Osterøy integrerings- og læringscenter*

Senteret er styrka med to stillingar som blir med vidare i 2023. Styrkinga er både på busetting, undervisning og introduksjonsprogrammet. Saman med lågare juridiske krav for personar med kollektiv beskyttelse og noko mindre behov for oppfølging fordi dei i større grad har nettverk til å hjelpe kvarandre, vil ikkje Osterøy integrerings- og læringscenter i utgangspunktet bli tilført fleire ressursar i 2023. Med dette er dei totale årsverka på senteret 11,6.

#### *Legetenester*

Det er behov for midlertidig auke i stillingsressurs opp mot flyktningar på 10%. Det betyr samla ressurs på 20% opp mot denne gruppa.

### *Andre helse og omsorgstenester*

Det kan bli behov for auka ressurs i desse tenestene, men dette vil ein ikkje ha oversikt over før busetting og etter ei kartlegging av den enkelte. Individuelt kartlagt helse styrer eventuelle vedtak i helse og omsorgstenestene. Dersom det er behov for sjukeheims plass vil ein pr dags dato ikkje kunne tilby det utan å opne ei ny gruppe på Osterøytunet.

### *Andre utfordringar*

Osterøy kommune har utfordringar med å sikre utbetalingar av støtte til livsopphald til personar utan personnummer. Per i dag nyttar vi verdikort (jamfør gåvekort), men denne løysinga er ustabil og ikkje hensiktsmessig. Her må ein i løpet av 2023 finne eit betre alternativ.

Nye aldersgrupper som vert busett (personar i aldersgruppene 55 – 67 og 67 +) har gjeve oss nye utfordringar i 2022. Dette gjeld både aktivitetstilbod, utbetalingar og norskopplæring. Her må ein få på plass rutine og fordelingar av arbeidsoppgåver, primært mellom NAV og OIL. Formålet må vere å finne den tilnærminga som gjev best heilskapstilbod til den busette og minst saksbehandling i kommunen.

### *Folkehelse*

Ikkje vurdert

### *Miljø*

Ikkje vurdert

### *Økonomi*

Integreringstilskotet er per i dag budsjettert til nesten 26 000 000, som er lagt inn i budsjettet for 2023. Ein budsjetterte med 40 nybudsjetterte i 2023, men òg med at integreringstilskotet per person aukar slik det vanlegvis gjer. Disse midlane er fordelt mellom sektorane basert på erfaringstal og nasjonale tal.

Norsktilskot for vaksne er eit eige tilskot som går direkte til OIL, og er i 2023 forventa å bli på i overkant av 4 300 000.

Nye tal basert på anmodning og signal om at integreringstilskotet ikkje aukar i kroner, gjer at vi per i dag ventar integreringsinntekter på 28 000 000. Her er ikkje AMOT tilskot rekna med. Budsjetteringa er såleis nøktern. Uansett kva inntekter som blir fasit i 2023, vil dei bli fordelt mellom sektorane etter ein forhandsavtalt prosentsats.

### **Konklusjon**

Osterøy kommune busett 60 personar i 2023. Osterøy kommune ber om ny anmodning dersom behovet for å busette fleire enn dette kjem i løpet av 2023.

Osterøy kommune vurderer at meir stabilitet i tilskotsordningane, samt fleksible løysingar gjennom Husbanken, er nødvendige faktorar for å halde opp høg busettingskapasitet.

Osterøy kommune inngår avtaler om AMOT der personar har tilgang på bustad.